

Phuoc Long 1975

Hồi ký của: Đỗ văn Sén. Kỷ niệm 12 năm ngày thất thủ đầu tiên của tỉnh Phuoc Long 04-01-1975.

Sau hiệp định Paris năm 1973, cộng sản Bắc Việt tìm mọi cách để nuốt trọn miền Nam một cách bất hợp pháp. Phuoc Long, một tỉnh nhỏ phía bắc Saigon 150 km, được chọn làm thí điểm cho cuộc chiến đấu sòng cờ của chính phủ miền Nam. Kể viết bài này được chung kiến những ngày cuối cùng của Phuoc Long xin ghi lại để anh em Công Chánh minh cũng biết.

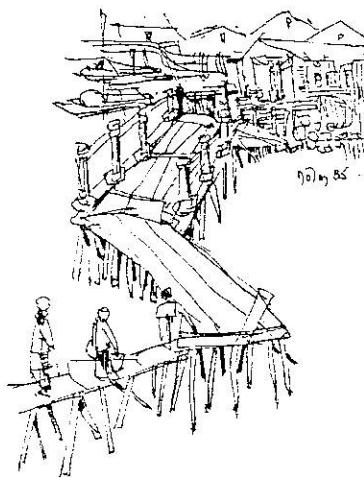
Tình hình tưởng quan quân sự giữa ta và địch tại Phuoc Long gần cuối năm 1975 như sau. Ngoài 3 tiểu đoàn thám kích của sư đoàn 5, sư đoàn 18, và sư đoàn 25 còn kẹt lại do sự pháo kích dữ dội tại phi trường Phuoc Binh, đã lâm ngung các chuyến bay, trong tình lúc bấy giờ chỉ còn có 3 tiểu đoàn địa phương, quân, vài đơn vị nghĩa quân còn ở lại giữ tỉnh. Về pháo binh ta chỉ còn một số ít đại bác 105 li và 155 li. Tuy nhiên đạn pháo binh rất ít do không được cung cấp thêm. Núi Bà Rá đã bị địch chiếm, đặt súng phông không và đại bác trực xạ có thể bắn từ trên núi xuống thành phố. Từ đó địch có thể không chế phi trường

Phuoc Binh. Chính gián phông không này đã bắn rót 2 chiếc máy bay vận tải C-130 vào giữa tháng 12-1974 làm cho vận đề tiếp vận băng hành không bị hoàn toàn tê liệt. Về phần địch, chúng đã dồn hết lực lượng hiện có bao vây tinh ly gồm 3 sư đoàn chính quy Bắc Việt bao vây cánh phía Bắc hướng Bù Đăng, và quận Phuoc Binh ở Phía Nam. Một trung đoàn xe tăng T-54 và hai trung đoàn pháo 130 li đặt tại Bù Nho. Ngoài ra địch còn tăng cùi đồng chủng 10 họng pháo 105 và 155 li mà chúng tịch thu của ta trong trận đánh Đồng Xoài trước.

Tình trạng chung của tỉnh lúc bấy giờ rất là tuyệt vọng. Nhũng trận đánh lè tè xảy ra luôn luôn chung quanh tỉnh. Hàng ngày chiến đấu cờ F-5 của không đoàn 3 Biên Hòa tung các phi vụ chiến đấu lên mặt trận Phuoc Long tìm cách tiêu diệt các ô súng phông không của địch. Súng của địch bắn lên như bắp rang, nổ trên bầu trời. Các chiến đấu cờ chui xuống bỏ bom để lại phía sau nhũng tảng khói đen. Hàng ngày vông vây của địch càng chặt. Pháo binh của ta bắn càng ngày càng ít. Trung tâm hành quân không ngừng kêu các phi vụ từ Biên Hòa, phuông tiện sau cùng của quân đoàn III nhằm giải cứu Phuoc Long, lên oanh kích địch. Tình hình quân sự biến chuyển rất nhanh. Khoảng 20-12-1974, sau chuyến bay sau cùng của Hàng Không Việt Nam được chấm dứt vì vẫn để an ninh, phuông tiện duy nhất ở tỉnh là phi cờ quân sự. Phần tôi lúc nào trong túi cũng có hai sú vu lịnh ký săn của đại tá tình trưởng, để khi nào cần muốn đi thi đi. Đến đó ông Mười Công có đến cho tôi hay tin tức từ Biên Hòa, do rẽ của ông gọi lên cho hay rất là nguy hiểm và nêu tôi cần thi rẽ ông ấy, đang là phi công U-17, sẽ lái lên để rước tôi và hai vợ chồng ông ấy về. Tôi đã suy nghĩ rất nhiều về đề nghị của ông ấy. Nhưng lúc ấy tánh anh hùng róm của tôi lại nổi lên và tôi quyết định ở lại với anh em cho đến ngày cuối cùng, là vì tôi không thể bỏ anh em để chạy trốn trong lúc tình vẫn còn. Tuy nhiên tôi vẫn cho xe jeep đưa vợ chồng ông Mười và vợ ông Năm, người thay thế cho tôi, ra phi trường và dùng sự vu lịnh của tôi để vô công phi trường và về đến Biên Hòa bình an vô sự.

Ngày 30-12-1974, trời Phước Long nắng và lạnh, địch bắt đầu pháo kích mạnh vào tinh ly hàng ngày chừng 3000 quả đạn. Đạn pháo từ hướng Phước Bình bắn qua tòa hành chánh qua ty Công Chánh năm chính giua, nên mỗi lần đạn bay qua đầu nô' rú vào tai tôi trước khi rót xuống mục tiêu. Ngày kế chung, nó bắn thêm 2000 quả nữa. Chúng nó bắn đều, và cho nghỉ trưa. Ở trong ty lúc đó chỉ còn tôi, ông Năm và vợ chồng anh Ất với hai đứa con nhỏ còn bồng trên tay. Đã hai ngày nay chúng tôi phải chui xuống hầm, ban đêm lên nấu cỗ, nướng vài con khô, ăn vội vàng cho no, còn bao nhiêu chừa lại cho bữa ban ngày, xong rồi thức chờ nghe đạn pháo, hay có mệt quá thi ngủ đại dưới hầm. Sáng ngày 1-1-1975 địch ngừng pháo buổi sáng. Tôi tưởng là chúng mệt mỏi rồi nên bảo chị Ất lâm thịt con gà xào gừng để cho con của chị có thức ăn, chừ hôm ráy chúng chỉ ăn vội khô muối. Lúc 9 giờ sáng, khi con gà chưa kịp chín thì địch bắt đầu pháo mạnh, ai nấy lại phải xuống hầm. Ty Công Chánh Phước Long (nhà trưởng ty) có lâm sǎn hầm bằng bè tông để chống pháo kích. Hầm có một hầm éch phía trong phòng ngủ, ăn thông ra nhà bếp và tro' lên bằng nắp hầm thứ hai đặt trong bếp. Bên ngoài địch đã ngừng pháo, tôi nghe tiếng súng nhỏ của AK-47, phía sau ty căng ngày căng gân cộng với tiếng đạn B-40. Lúc đó tôi đang ngồi trên miệng hầm. Tự nhiên linh tính của tôi thúc đẩy tôi chui xuống hầm và kéo nắp hầm lại. Bỗng tôi nghe một tiếng nổ rất lớn và một cùm lửa rất to bay ngang miệng hầm. Bụi, vôi và cát rớt trên miệng hầm và gió đưa khói luồn vô hầm làm cho moi người trong hầm bị sặc lén dùi, nhất là mây đúá con của anh tài xé. Thị ra căn nhà chúng tôi đang ăn núp đã bị địch tràn tới bên ngoài, dùng B-40 bắn một viên đạn lủng qua 4 tấm tường một lượt và làm cháy luôn hàng rào bằng cây bên ngoài. Cố gắng giữ bình tĩnh, tôi bảo anh Ất mở liền nắp hầm phía nhà bếp cho khói có chỗ thoát. Cũng may cho chúng tôi lúc đó bên ngoài có gió nên gió luôn vô cửa lá sách đưa khói lên nắp hầm. Tưởng là chúng tôi đã bị chết ngopalay bị gạch đè chết rồi, nên sau khi bước vô nhà lực soát qua loa bon V.C hai đứa bỏ đi thanh toán mục tiêu khác. Cho đến buổi chiều

thì địch đã tràn đến tòa hành chánh. Trận đánh ác liệt xảy ra bên ấy cho đến chiều tối thì địch rút ra bên ngoài Phước Bình. Sáng ngày 2-1-1975 hai chiếc T-54 của địch dẫn đầu, theo sau là một số V.C. chung 20 tên tàn công tòa hành chánh lần nữa. Khi xe tăng chạy qua tòa hành chánh, một anh cảnh sát đã chiến nup trong ty cảnh sát bắn một trái M-72 ngay xe tăng. Nhưng chiếc này vẫn trổ tối và dừng đại liên bắn xối xả vào tòa hành chánh. Chiếc thứ nhì trổ tối lẩn một trái M-72 nhưng loại này không tri được T-54. Lúc này dân chúng trong thành phố đã sốt chạy xuống cầu Đắc Lung, còn số khác chạy về hướng Phước Bình, cũng cần nói thêm địch đã kiểm soát cả khu vực Phước Bình rồi. Chúng 11 giờ trưa, trên nền trời xuất hiện 4 chiếc F-5 và chui xuống thả bom núi Bà Rá và khu rừng bên kia Sông Bé sau tòa hành chánh. Chúng 15 phút sau, 20 chiếc trực thăng xuất hiện từ hướng Thác Mơ. Nhưng chiếc này bay rất thấp trên mặt sông để tránh đạn phòng không. Tuy nhiên địch đã khám phá ra quân ta có viễn binh nên từ trên núi Bà Rá chúng bắn xuống như điên. Các phi công của ta lúc ấy bay rất giỏi nên cuộc đổ quân lực lượng đặc biệt băng trực thăng không bị thiệt hại nhiều trong lúc đầu. Không có chiếc nào bị rớt cả. Địch bắt đầu pháo mạnh từ trên núi xuống lực lượng đặc biệt. Một số chiến sĩ ta bị thiệt hại và phần còn lại leo lên phía ty cảnh sát và tòa hành chánh an toàn. Từ đây hai tiểu đoàn lực lượng đặc biệt phối hợp với lực lượng còn lại của tinh lập phòng tuyến chống lại địch.

Lúc 2 giờ chiều địch liều mạng mở cuộc tấn công mới bằng xe tăng. Tưởng như lần trước chúng cùi tự nhiên tiến vào như chố không người. Không để lân nãy lực lượng đặc biệt có trang bị thêm một số hỏa tiễn TOW, loại dùng bắn chiến xa T-54. Ngay đợt tấn công đầu địch đã bị cháy hai chiếc T-54 gần ty cảnh sát. Đồng thời 2 chiếc khác cũng làm mồi cho bom 500 pound từ chiến đấu F-5 của ta tại cửa ngõ vào tỉnh. Thấy không thể dùng xe tăng để tấn công ta, địch đổi chiến thuật. Lần này chúng dùng pháo binh 130 li. Loại này rất dữ, vừa bắn xa và vừa có khả năng phá các công sự sâu đến 6m. Trận chiến kéo dài đến 7 giờ chiều thì tạm ngừng. Bên ta bị thiệt hại một số vũ khí pháo 130 li của địch, còn địch bỏ lại chiến trường 8 chiếc xe tăng còn xác chết chúng đã mang đi không rõ bao nhiêu. Đêm đó hai bên đánh nhau bằng đạn pháo liên tục. Không có trận dụng độ bắn bộ binh. Ty Công Chánh lúc ấy không bị thiệt hại gì, vì ngoài tầm pháo của địch. Sáng ngày 4-1-1975 tôi và ông Nam theo lán sóng người còn kẹt lại trong thành phố lù luột kéo xuống hướng cầu Đắc Lung. Trên mặt mọi người về mặt mòn và sờ hãi hiện lên, con nít, đàn bà ông già bồng bế nhau. Tiếng than khóc của một số người có thân nhân bị đạn pháo chết hoà lẩn với tiếng trẻ con làm thành một cảnh vô cùng thê lương. Khi tôi đến cầu Đắc Lung thì đã 11 giờ trưa rồi. Ở đây lúc bấy giờ số đông bão lên đến gần 3000 người, mà chỉ tập trung một diện tích rất hẹp hâu hết là đứng giữa đường. Rừng Lô Ô hai bên rất khó đi và khí hậu tháng giêng rất lạnh, có thể 50 độ ở trong bóng mát. Trên ngọn đồi gần đó có tiếng đạn phông không địch bắn lên rất dữ, bong nhiên có tiếng rên của F-5 rít, ngang đầu của chúng tôi, và một tiếng nổ long trời công với một cụm khói đen bốc lên phía đám đông cách chố tôi chừng nửa cây số. Tiếng dội của bom lâm tôi có cảm tưởng như một ngọn gió 100 km/giờ vừa thổi qua. Tôi bỗng nghe tiếng gầm thứ hai của F-5 và tiếng nổ thứ hai và cụm khói lẩn này ở trên đồi, ngay vị trí phông không của địch. Tôi nhìn về phía trước thấy đông bão đang cuộp đường chạy về phía tôi. Thì ra chiếc F-5 đầu tiên đã bò bom lâm xuống vị trí của đông bão. Sự thiệt hại do lâm lẩn vô cùng khủng

khiếp. Hơn 200 người bị chết liền tại chỗ, còn con số bị thương không biết bao nhiêu. Không bệnh viện, không thuốc thang. Có những người thịt da vắng cà lèn tận cây lô ô và đinh trên ây. Lần đầu tiên và có lẽ là lần cuối cùng trong đời tôi có dịp chứng kiến cảnh tượng thường tâm của đồng bào Phước Long đau khổ. Quá hãi hùng cho một cảnh tượng như thế đồng bào quên cà sờ hải bỏ chạy qua cầu Đắc Lung để về hướng Phước Bình, bắt kẽ địch đã chiếm vùng này rồi. Theo lán sóng người chạy loạn, tôi ra ngã ba đường đi Thác Mỏ. Địch đặt trạm kiểm soát ở đây để xét giấy căn cước của mọi người. Tôi nhìn thấy những gùồng mặt non suối tuổi chừng 15, mang súng AK-47 và B-40 đang nhìn chúng tôi đang đi lang thang, mà không biết minh đang đi đâu. Chỉ biết là theo bản năng sinh tồn, chúng tôi đang đi tìm sự sống. Hành trang lúc bấy giờ của tôi còn có một bộ đồ ngủ và cái áo ám bắng chỉ măc trong người. Một giờ sau chúng tôi đến Phước Bình và cư theo liên tỉnh lô 1 đi về phía Bù Nho. Dọc đường chúng tôi thấy vô số T-54 đậu núp hai bên vùn cây ăn trái của đồng bão. Những đại pháo 130, 105, 155 của chúng cướp được của ta đang nhả đạn liên tục về hướng tinh ly. Từ Phước Bình tôi nhìn thấy tung cụm khói bốc lên, đồng bão bồng bế chạy ra, phi cò chiến đấu F-5 và A-37 đang liệng lên và xuống. Các chiến sĩ ta đã anh dũng chiến đấu cho đến giọt máu cuối cùng với một phuông tiện eo hẹp. Họ chiến đấu cho tự do của bản thân họ, gia đình họ, cho sự sống còn của chủ nghĩa tự do. Sự chiến đấu mặc dù thất bại. Tỉnh Phước Long bị mất, nhưng tinh thần chiến đấu của anh em Phước Long rất được nể phục. Mặc dù chiến đấu trong tuyệt vọng, họ đã gây cho địch một thiệt hại không nhỏ. Nếu tất cả các tỉnh khác cũng chiến đấu hăng say như vậy, thì có lẽ giờ này bọn Cộng Sản không có dịp để dây ải đồng bão ta ở miền Nam và có lẽ chúng ta không phải tha huống xu người như giờ này ./.

